

**Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Специальная (коррекционная) общеобразовательная школа-интернат
для слепых и слабовидящих имени В.Ш.Дагаева»**

**Приложение 1
к АООП НОО**

Утверждаю

Директор ГБОУ «С(к)ОШИСС имени В.Ш.Дагаева»
_____ / Ч.А.Гайрабеков/

Приказ № 80 от 30 08 2024 г.

**Рабочие программы
по учебным предметам начального общего образования
1-4 классы
(слабовидящие)
2024 - 2025 учебный год**

Рабочая программа
по учебному предмету
«Литературное чтение на чеченском языке»
1 класс
(вариант 4.3)
2024 - 2025 учебный год

Составитель:
Багаева радимхан Зелимхановна
учитель начальных класов

1. ДОВЗИЙТАРАН КЕХАТ

Документан бух дешаран предметан «Дешаран книжка» 1-чу классашна (вариант 4.3) лерина йолу белхан программхоттийнахлокху документин бух тлехь: ГБОУ «С(к)ОШИСС В.Ш.Дагаевн цларах лерина» юьхьанцарчу классашна лерина йолу программаюьхьанцара юкъяра дешаран федеральни пачхьалкхан дешаран стандартанюкъяра дешаран а, коьрта юкъяра дешаран а пачхьалкхан программа Э.Х.Эдиловн Нохчийн меттан, дешаран юьхьанцарчу классашна лерина герггарчу хьесапехь йолу программаНохчийн Республикин дешаран а, лилманан а министерствос магийна йолу.

Литературни ешар 1-чу классашна белхан программа лерина ю коррекционни дешаран учрежденина, заьлапчу берашна (б1аьрса г1ийлачу). Программа нисийна, дешаран сахьташ декъна ду урокийн коьчалшка берийн шерашка хьаьжжина.

Литературни ешар - юьхьанцарчу классийн предметашна юккъехь коьртачарах цхьаь ю. Нохчийн матто санна, цо а ламадо бер шера а, нийса а яздан, аьтто бо юккъяра кхиарехь а, г1иллакх-оьздангаллин мехаллаш тлехь кхиош а. Хлокху предметехь кхиамаш бахаро таро ло берана юьхьанцарчу школан вукху предметашца ларош деша. «Литературни ешар» предмето чулоцу х1ара дакъош: дешархочун «Ешарца доьзна г1уллакх», «Исбаьхьаллин текстийн буха тлехь долу дешархойн кхоллараллийн г1уллакх», «Берийн ешаран гуо» яздархойн ц1ерш а йовзуьйтуш, дешархошна кху предметехула евзар йолу ерриге а произведенеш, хуьлийла уьш дийнна произведенеш я церан дакъош. Программи юкъя дог1у иштта кхидолу дакъош а: «Литературоведчески пропедевтика», «Библиографически культура», «Къамелан кепашца доьзна долу г1уллакхаш». Боккха тидам т1ебахийтина нохчийн матте ладог1ар декъана а. «Ешар» ц1е йолчу декъехь къаьсттина тидам т1е бахийтина къастош ешарна. Юьхьанцарчу классашкахь нийса а, шера а ешарехь карадирзинчу хаарша аьтто бийр дешархойн лакхарчу классашкахь литература йовзарехь а. «Дистхилар», «Йоза» дакъоша аьтто бийр бу барта а, йозанан а къамел кхиорехь. Боккха тидам т1е бахийтина вистхила хаарна а, къамелан оьздангаллина а, меттан исбаьхьаллин г1ирсаш караберзорна а.

«Къамелан кепашца долу г1уллакхаш» ц1е йолу дакъа къамелан кепаш йовзийтина ца лаш, х1ума довзаран а, синьоьздангаллин, интеллектуальни, кхоллараллин г1уллакхаш чулоцуш а ду шена. И г1уллакхаш кхочушдо дешаран, лилманан г1араевллачу, исбаьхьаллин тексташ тлехь болх бечу хенахь. Ешарца, йоьшург т1еэцарца, исбаьхьаллин тексташ тлехь болх барца цхьаьна кхочушхуьлу дешархочун синьоьздангалла, кхолларалла кхиарца доьзна долу г1уллакхаш а. Исбаьхьаллин тексташ ешар бахъанехь карадирзина хаарш дерзадо дешархоша шаьш кхочушдечу

кхоллараллин г1уллакхашка: къастош а, яхъашца а ешар, тардина дийна суърташ кхоллар, инсценировкаш яр, барта а йозанца юхасхъаййцар шаъш ешна исбаъхъаллин произведенеш, тайп-тайпанчу теманашна барта а, йозанца а аларш кхоллар и д1. кх. а.

«Берийн ешаран гуо» декъехъ кхочушхуьлу исбаъхъаллин тексташ харжаран принципаш. Царна юкъахъ уггаре а мехала ерш ю: еша дог дар, йоьшучух кхеташ хилар, тематика, проблематика. Тексташ шайца к1орггера кхетош-кхиоран маъ1на а долуш, тайп-тайпанчу жанрашкахъ хила еза. Кхечу къаьмнийн произведенеш йовзийта а мегар ду, нагахъ шайца цхъа пайден дерг дохъуш уьш елахъ. Кху декъа юкъа дахана оьрсийн туьйранаш, г1арабевллачу оьрсийн яздархойн Л. Толстойн, Г. Скребницкийн, В. Бианкин, А. Гайдаран произведенеш.

«Литературоведчески пропедевтика» декъехъ билгалбина исбаъхъаллин тексташ йоьшучу хенахъ дешархой шайх хъакхалур болу а, бийцаре беш, шайна т1ехъ болх бен болу а литературоведчески кхетамаш. Тексташ т1ехъ болх бечу хенахъ дешархойн карахъ мехала г1ирс хилла д1ах1уьттур бу и литературни кхетамаш.

«Библиографически культура» декъо аьтто бо еша билгалйинчу литератури юкъара оьшу книга харжа хууш хилар кхиорехъ, оглавлени, аннотаци карорехъ, суърташ дехкина художник, автор билгалварехъ, иллюстрацеш текстан хиламашца буозарехъ, ткъа иштта 1амаво тайп-тайпанчу справочни материалашца болх бан.

Дешаран предметан чулацаман мехаллаш.

Х1ара предмет 1амочу хенахъ йовзар нисло массо а тайпа бохург санна къоман мехаллаш (патриотизм, доьзалан мехаллаш, 1алам, къинхъегам а, кхолларалла а, искусство, литература, дин). Кхузаманан, махкана а, халкъана а пайден хир долчу кепара оьзда, ийман долуш, кхидолу къаьмнаш лоруш, к1ант-йо1 кхиор ду хила дезарг цу предметана бухе диллиарг.

Дешаран планехъ х1окху предмето д1алоцу меттиг.

1 класс- 67 сахът (33 к1ира, ши сахът к1иранчохъ)

2.ПРЕДМЕТ 1АМОРАН 1АЛАШОНАШ

-кхетаме, нийса, шера къастош еша;

-ша йоьшучу текстан а, цуьнан чулацамца йолу шен юкъаметтиг а билгалйоккхуш болчу къастош ешаран коьртачу г1ирсех (соцунг1а, интонаци, маь1нин тохар, ешаран чехкалла) пайда а оьцуш, еша;

-дешаран книгин чулацамах кхиар, шенна справочни аппаратах пайда эца хаар (т1етовжар, корта, абзацаш и д1. кх. а.);

-исбаьхьаллин -кхоллараллин а, х1ума довзаран а хьуьнарш шегахь кхиор, исбаьхьаллин произведенино шена бина т1е1аткъам шен синхаамашца бовзийтар; дешан исбаьхьалле йолу эстетически юкъаметтиг кхиор;

-исбаьхьаллин текстан г1ирсашца синьобздангаллин мехаллаш юьхьанцарчу классийн дешархошкахь кхиор; дика а, вуо а къасто хууш, кхидолчу къаьмнашка лерам болуш кхиор.

Юьхьанцарчу школахь литературни ешаран коьрта 1алашо - иза шена оьшшу книга харжа хаарца а, и кхеташ ешарца а ша-шен терго яран дешар карадерзоран хьуьнарш шегахь кхиор ю. Цу г1уллакхана ох1ла хилар билгалдолу ешначуш кхеташ, дика еша хаарехь, книгаш йовзарехь а, шенна харжа хаарехь а, шен синьобздангалла лакхаяккхарехь книга оьшуш хиларх кхетам кхиьна хиларехь а.

«Литературни ешар» предмето чулоцу х1ара дакъош: дешархочун «Ешарца доьзна г1уллакх», «Исбаьхьаллин текстийн буха т1ехь долу дешархойн кхоллараллийн г1уллакх», «Берийн ешаран гуо» яздархойн ц1ерш а йовзуйтуш, дешархошна кху предметехула евзар йолу ерриге а произведенеш, хуьлийла уьш дийнна произведенеш я церан дакъош. Программи юкъа дог1у иштта кхидолу дакъош а: «Литературоведчески пропедевтика», «Библиографически культура», «Къамелан кепашца доьзна долу г1уллакхаш». Боккха тидам т1ебахийтина нохчийн матте ладог1ар декъана а. «Ешар» ц1е йолчу декъехь къаьст-тина тидам т1е бахийтина къастош ешарна. Юьхьанцарчу классашкахь нийса а, шера а ешарехь карадирзинчу хаарша аьтто бийр дешархойн лакхарчу классашкахь литература йовзарехь а. «Дистхилар», «Йоза» дакъоша аьтто бийр бу барта а, йозанан а къамел кхиорехь. Боккха тидам т1е бахийтина вистхила хаарна а, къамелан оьздангаллина а, меттан исбаьхьаллин г1ирсаш караберзорна а.

«Къамелан кепашца долу г1уллакхаш» ц1е йолу дакъа къамелан кепаш йовзийтина ца 1аш, х1ума довзаран а, синьобздангаллин, интеллектуальни, кхоллараллин г1уллакхаш чулоцуш а ду шена. И г1уллакхаш кхочушдо дешаран, 1илманан г1араевллачу, исбаьхьаллин тексташ т1ехь болх бечу хенахь. Ешарца, йоьшург т1еэцарца, исбаьхьаллин тексташ

т1ехъ болх барца цхъаьна кхочушхуьлу дешархочун синъобздангалла, кхолларалла кхиарца доьзна долу г1уллакхаш а. Исбаъхъаллин тексташ ешар бахъанехъ карадирзина хаарш дерзадо дешархоша шаьш кхочушдечу кхоллараллин г1уллакхашка: къастош а, яххъашца а ешар, тардина дийна суьрташ кхоллар, инсценировкаш яр, барта а йозанца юхасхъ айийцар шаьш ешна исбаъхъаллин произведенеш, тайп-тайпанчу теманашна барта а, йозанца а аларш кхоллар и д1. кх. а.

«Берийн ешаран гуо» декъехъ кхочушхуьлу исбаъхъаллин тексташ харжаран принципаш. Царна юкъахъ уггаре а мехала ерш ю: еша дог дар, йоьшучух кхеташ хилар, тематика, проблематика. Тексташ шайца к1орггера кхетош-кхиоран маь1на а долуш, тайп-тайпанчу жанрашкахъ хила еза. Кхечу къаьмнийн произведенеш йовзийта а мегар ду, нагахъ шайца цхъа пайден дерг дохъуш уьш елахъ. Кху декъа юкъа дахана оьрсийн туьйранаш, г1арабевллачу оьрсийн яздархойн Л. Толстойн, Г. Скребницкийн, В. Бианкин, А. Гайдаран произведенеш.

«Литературоведчески пропедевтика» декъехъ билгалбина исбаъхъаллин тексташ йоьшучу хенахъ дешархой шайх хъакхалур болу а, бийцаре беш, шайна т1ехъ болх бен болу а литературоведчески кхетамаш. Тексташ т1ехъ болх бечу хенахъ дешархойн карахъ мехала г1ирс хилла д1ах1уьттур бу и литературни кхетамаш.

«Библиографически культура» декъо аьтто бо еша билгалйинчу литератури юкъара оьшу книга харжа хууш хилар кхиорехъ, оглавлени, аннотаци карорехъ, суьрташ дехкина художник, автор билгалварехъ, иллюстрацеш текстан хиламашца буозарехъ, ткъа иштта 1амаво тайп-тайпанчу справочни материалашца болх бан.

3.ПРЕДМЕТ 1АМОРЦА ДОБЗНА ДОЛУ ЖАМ1АШ

Литературни ешар 1амочаьргахъ хила деза личностни жам1аш:

Россин юкъара этнически а, граждански а цхъааллаш кхиор, вуьшта аьлча

ша муьлхачу къоман векал ву а, Россин пачхъалкхан гражданин ша хилар а кхетор; юкъара российскийски а, граждански а, нохчийн г1иллакх-обздангаллин а мехаллаш шегахъ кхиор;

-исбаъхъаллин произведенийн буха т1ехъ шегахъ адамаллин а, демократически а мехаллаш кхиор;

-шен къоман культурех, бусулба динах а долу хаарш хилар, кхечу къаьмнех а, церан культурех, динах лаьцнарг а девзаш хилар; кхечу къаьмнийн культуре а, динца доьзначу ламасташка а ларам шегахъ хилийтар;

-шен къоман г Iиллакхаш а девзаш, кхечу къаьмнашца а г Iиллакхашца а, динца а йобзна йолу юкъаметтигаш ларъян хаар;
-добзалан ламасташка тергаме хила везар шегахь кхиор,
Iалам лардан а, шен а, нехан а могушалла ларъян езарх кхеташ хилар;
-таханлерчу дуьненахь вахаран Iалашонца шен амал кхиор; шен нийсархошца а, баккхийчаьрца а девне ца вуьйлуш, машаре ваха болу лаам шегахь кхиор;
-дешархочун социальни декхарш карадерзор; дешаре лаам кхиор; дешар шена оьшуш хиларх кхетар;
-къоман а, кхийолу а литература ешарца синьобзданагаллин мехаллаш а, эстетически синхаамаш шегахь кхиор.

Литературни ешар Iамочаьргахь хила деза метапредметни жамIаш:

-дешаран Iалашонех а, декхарех а кхеташ хилар, кхоллараллин кепара хьесапаш кхочушдар;
-шена хьалха хIоттийнчу декхаре хьаьжжина, дешаран декьехула билгалдан леринарг къасто а, цуьнан мах хадо а, и кхочушдархьама эвсаре некъ харжа а хаар;
-ша баьхначу кхиамийн бахьанех кхеташ хилар шегахь кхиор (ткъа иштта цададаларан бахьанех а, иза лазама ца долубьтуш тIеэца хууш а хилар;
-коммуникативни а, хIума довзаран а декхарш кхочушдаран Iалашонца меттан г Iирсех пайда эцар;
-дечун логически кепаш (дустар, анализ, юкъара маьIна дар) караерзор;
-кхечу къаьмнийн нийсархошца цхьаьна дечу гIуллакхашкахь юкъара Iалашонаш билгалъяр, хьан, хIун дийрду къастор, цаьрца цхьаьна тергам латтор, ша а, вукхара а дечун цхьанакепара мах хадор; девне ца дерзош, Iоттаме дерш дIадерзор, ларамца тIеэцар кхечу къомах волчун амалехь дерг;
-базови предметийн кхетамаш, кхечу предметашца боьзна кхетамаш а караберзор, шен предметца уьш буозар.

Литературни ешар Iамочаьргахь хила деза предметаца доьзна долу жамIаш:

-къоман а, дуьненан а, культурийн хилам а, синьобздангаллин мехаллаш, ламасташ лардаран а, кхидIа а дIакховдоран гIирс санна литературех кхетар;

-ша-шен кхиарехь ешаран мах лакхара хиларх кхетар; виллина йоьшуш хила везаш хилар болу лаам шегахь кхиор; дуьненах а, къоман исторех а, культурах а болу кхетамаш кхиор; юьхьанцара г1иллакх-оьздангалла кхиорехь литературу д1алоцу мет-тиг къасто а, дика а, вуо а х1ун ду хууш хилар;

-х1унда еша еза бохучух кхеташ хилар, цу декъехь тайп-тайпанчу ешарх пайда эцар;

-дешаран а, 1илманан кхетаме, исбаьхьаллин тексташ ладог1арца т1еэца а, кхеташ еша а, цхьанатайпана царах кхета а хууш хилар; стихотворенин кепехь йолу тексташ къастош ешаран юьхьанцара хаарш карадерзор;

-прозаически исбаьхьаллин произведенеш юхасхьайийца а, церан чулацамах долчу хаттаршна жобпаш дала а, ешначу дешаран, 1илманан кхетаме, исбаьхьаллин текстийн бахьанин-т1аьхьалонийн з1енаш къасто а хаар карадерзор;

-меттан бакьонаш а ларьеш, йозанехь а, барта а доцца дийцарш х1итто хаар карадерзор;

-хьайца къамел деш волчуьнга а ладог1а а, цо дуьйцучуьнца реза вацахь а, делил далорца айхьа бохург т1еч1аг1дан а, г1иллакхехь вистхила а, диалог д1аяхьа а хаар карадерзор;

-исбаьхьаллин текстийн башхалийн дуьхе а кхуьуш, дешаран, 1илманан, исбаьхьаллин тексташ вовшех къасто хаар;

-ешначу исбаьхьаллин, 1илманан, дешаран текстийн теманех, коьртачу маь1нах кхеташ хилар; исбаьхьаллин текстехь балийна меттан исбаьхьаллин г1ирсаш ган а, яздархочо мича 1алашонца уьш юкьа балийна а хаар;

-ша ешначу исбаьхьаллин произведенин мах хадо а, цунах лаьцна шена хетарг ала а хаар;

-ешначу текстехь йолу синьоьздангаллин мехаллаш йовзийта а, уьш шегахь кхио а хаар;

-оьрсийн а, нохчийн а исбаьхьаллин произведенин персонажаш (дакьалацархой) вовшашца буста а, церан амалехь, г1уллакхашкахь цхьаьна дог1ург схьа а лохуш, царна характеристика яла а, цаьрга шен болу хьежам гайта а хаар;

-шена хаза хета книга шенна схьахаржа а, т1ебузучу хаамийн справочни хьостанех пайда эца а хаар.

**Нохчийн литературан урокийн темин хьесап
1-чу классана лерина йолу**

П/н №	Разделан цIе. Тема	Сахьт	Галашонаш
I чийрик – 16 с.			
Кечамбаран (абатал хьалхара) мур			
1.	Гамийнарг карладаккхар	1	Хьалхарчу классехь вайна еша а, язъян а Гемина. Ткъа хIинца Гамийнарг карла а доккхуш, вайн хаарш кхидIа а шордийр ду вай.
2.	Гамийнарг карладаккхар	1	
3.	Мукъаза зевне аз (I), элп I .	1	Мукъаза зевне аз (I) довзийтар, элп Ий довзийтар. Элп I дешан юьххьехь, чаккхенгахь, юккъехь деша Iамор.
4.	Мукъаза зевне аз (I), элп I .	1	
5.	Элп «Ь»	1	Элп Ъ довзийтар. Элп Ъ дешан чаккхенгахь, юккъехь деша Iамор.
6.	Тест№1	1	
7.	Элп «Ъ»	1	Элп Ъ девзар ду берашна. Нийса а , кхеташ а элп Ъ юкъадогIу дешнаш деша Iемар ду.Берашна девзар ду цо лелош долу ши гIуллакх
8.	Мукъаза къора аз (ХЬ), элп ХЬхь	1	Мукъаза къора аз (ХЬ) довзийтар, элп ХЬхь довзийтар. Элп

9.	Мукъаза къора аз (ХЪ), элп ХЪХЪ	1	Хъ,хъ дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
10.	Мукъаза къора аз (Кх), элп Кхкх.	1	Мукъаза къора аз (КХ) довзийтар, элп Кхкх довзийтар. Элп Кх,кх дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
11.	Мукъаза къора аз (Кх), элп Кхкх.	1	
12.	Мукъаза къора аз (КЪ), элп КЪКЪ	1	Мукъаза къора аз (КЪ) довзийтар, элп КЪКЪ довзийтар. ЭлпКЪ,къ дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
13.	Мукъаза къора аз (КЪ), элп КЪКЪ		
14.	Мукъаза зевне аз (Г), элп ГГ	1	Мукъаза зевне аз (Г) довзийтар, элп ГГ довзийтар. Элп ГГ дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
15.	Мукъаза зевне аз (Г), элп ГГ	1	Мукъаза зевне аз (Г) довзийтар, элп ГГ довзийтар. Элп ГГ дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
I I- чийрик 16 сахът			
16.	Мукъаза зевне аз (Г1), элп Г1Г1	1	Мукъаза зевне аз (Г1) довзийтар, элп Г1Г1 довзийтар. Элп Г1Г1 дешан юьххъехъ, чаккхенгахъ, юккъехъ деша 1амор.
17.	Мукъаза зевне аз (Г1), элп Г1Г1	1	
18.	Мукъа аз (АЪ), элп АЪ аЪ	1	Мукъа аз (АЪ), элп АЪаЪ довзийтар. Элп АЪаЪ дешан юьххъехъ, юккъехъ, чаккхенгахъ деша 1амор.
19.	Мукъа аз (АЪ), элп АЪ аЪ	1	
20.	Мукъа аз (ОЪ), элп ОЪ оЪ	1	Мукъа аз (ОЪ), элп ОЪоЪ довзийтар. Элп ОЪоЪ дешан юьххъехъ, юккъехъ, чаккхенгахъ деша 1амор.
21.	Мукъа аз (ОЪ), элп ОЪ оЪ	1	
22.	Мукъа аз (УЪ), элп УЪ уЪ	1	Мукъа аз (УЪ), элп УЪуЪ довзийтар. Элп УЪуЪ дешан юьххъехъ,

23.	Мукъа аз (УЪ), элп УЪ уь	1	юккъехь, чаккхенгахь деша 1амор.
24.	Мукъаза къора аз (Ч), элп Чч	1	Мукъаза къора аз (Ч) а , элп Чч довзийтар. Элп Чч дешан юьххьехь, чаккхенгахь, юккъехь деша 1амор.
25.	Мукъаза къора аз (Ч), элп Чч	1	
26.	Мукъаза къора аз (Ч1), элп Ч1ч1	1	Мукъаза къора аз (Ч1) довзийтар, элп Ч1ч1 довзийтар. Элп Ч1ч1 дешан юьххьехь деша 1амор.
27.	Мукъаза къора аз (Ч1), элп Ч1ч1	1	
28.	Мукъаза къора аз (Т1), элп Т1т1	1	Мукъаза къора аз (Т1) довзийтар, элп Т1т1 довзийтар. Элп Къкъ дешан юьххьехь деша 1амор.
29.	Мукъаза къора аз (Т1), элп Т1т1	1	
30.	Мукъаза зевне аз (Ж), элп Жж	1	Мукъаза зевне аз (Ж) довзийтар, элп Жж довзийтар. Элп Жж дешан юьххьехь, чаккхенгахь, юккъехь деша 1амор.
31.	Мукъаза зевне аз (Ж), элп Жж	1	
III- чийрик 18 сахьт			
32.	Мукъаза къора аз (X1), элп X1x1	1	Мукъаза къора аз (X1) , элп X1x1 довзийтар. Элп X1x1 дешан юьххьехь, юккъехь , чаккхенгахь деша 1амор.
33.	Мукъаза къора аз (X1), элп X1x1	1	
34.	Мукъаза къора аз (K1), элп K1k1	1	Мукъаза къора аз (K1) , элп K1k1 довзийтар. Элп K1k1 дешан юьххьехь деша 1амор.
35.	Мукъаза къора аз (K1), элп K1k1	1	

36.	Мукъа элп Юю , абзнаш (Й), (У)	1	Мукъа элп Юю довзийтар ,до шиъ аз билгалдар дIакхачор (Й), (У). Элп Юю дешан юьххьехь, юккъехь, чаккхенгахь деша Iамор.
37.	Мукъа элп ЮьЮь , абзнаш (Й), (Уь)	1	Мукъа элп ЮьЮь довзийтар ,до шиъ аз билгалдар дIакхачор (Й), (Уь). Элп ЮьЮь дешан юьххьехь, юккъехь, чаккхенгахь деша Iамор.
38.	Мукъа элп Яя , абзнаш (Й), (А)	1	мукъа элп Яя довзийтар ,до шиъ аз билгалдар дIакхачор (Й), (А). Элп Яя дешан юьххьехь, юккъехь, чаккхенгахь деша Iамор.
39.	Мукъа элп Яьяь , абзнаш (Й), (Аь)	1	Мукъа элп Яьяь довзийтар ,до шиъ аз билгалдар дIакхачор (Й), (Аь). Элп Яьяь дешан юьххьехь, юккъехь, чаккхенгахь деша Iамор.
40.	Мукъаза къора аз (ЦI), элп ЦIцI	1	Мукъаза къора аз (ЦI) довзийтар, элп ЦIцI довзийтар. Элп ЦIцI дешан юьххьехь , юккъехь деша Iамор.
41.	Мукъаза къора аз (ПI), элп ПIпI	1	Мукъаза къора аз (ПI) довзийтар, элп ПIпI довзийтар. Элп ПIпI дешан юьххьехь , юккъехь деша Iамор.
42.	Мукъаза къора аз (ПI), элп ПIпI	1	
43.	Мукъаза къора аз (Ф), элп Фф	1	Мукъаза къора аз (Ф) довзийтар, элп Фф довзийтар. Элп Фф дешан юьххьехь, чаккхенгахь, юккъехь деша Iамор.
44.	Мукъаза къора аз (Ф), элп Фф	1	
45.	Мукъа элп Ёё , абзнаш (Й), (О)	1	Мукъа элп Яя довзийтар ,до шиъ аз билгалдар дIакхачор (Й), (О). Элп Ёё дешан юьххьехь, юккъехь, чаккхенгахь деша Iамор.
46.	Мукъаза къора аз (Щ), элп Щщ	1	Мукъаза къора аз (Щ) довзийтар, элп Щщ довзийтар. Элп Щщ дешан юьххьехь, чаккхенгахь, юккъехь деша Iамор.
47.	Мукъа къора аз (ы), элп ы	1	Мукъа аз (ы) девзар ду берашна, элп ы девзар ду. Нийса а , кхеташ а элп ы юкъадогIу дешнаш деша Iемар ду.

48.	Дикачу адаман г1уллакхаш	1	Берашна шаьш нохчийн къомах схьабевлла, к1оргера бух а болуш къам а долуш шаьш хилар хайитар. Берашна шаьш бусалба хилар хайитар. Бусалба нехан г1иллакхаш довзийтар.
49.	Деза дешнаш	1	Берашна шаьш нохчийн къомах схьабевлла, к1оргера бух а болуш къам а долуш шаьш хилар хайитар. Берашна шаьш бусалба хилар хайитар. Бусалба нехан г1иллакхаш довзийтар.
50.	Дийца, муьлхачу басахь хуьлу х1уманаш	1	Берашна шаьш нохчийн къомах схьабевлла, к1оргера бух а болуш къам а долуш шаьш хилар хайитар. Берашна шаьш бусалба хилар хайитар. Бусалба нехан г1иллакхаш довзийтар.
51.	Вайн Даймохк	1	берашна шаьш нохчийн къомах схьабевлла, к1оргера бух а болуш къам а долуш шаьш хилар хайитар. Берашна шаьш бусалба хилар хайитар. Бусалба нехан г1иллакхаш довзийтар.
I V- чийрик 16 сахьт			
52.	Соблжа – Г1ала	1	Берашна нохчийн турпалхой бовзийтар.Церан корматаллаш йовзийтар.
53.	Вайн яздархой	1	Берашна нохчийн яздархо Саь1ид Бадуев вовзийтар. Цуьнан байт: «Вайн беш» йовзийтар. Нийса а , шера а еша 1амор.
54.	«Доттаг1алла».	1	берашна оьрсийн яздархо Лев Николаевич Толстой вовзийтар. Дийцарш: «Доттаг1алла», довзийтар. Нийса а, шера а еша 1амор.
55.	Ж. Махмаев «Къоман хазна»	1	Берашна нохчийн яздархо Жамалди Махмаев вовзийтар. Цуьнан байташ: «Къоман хазна», «Дей, буьйсий», «Дайна де», «Бераш вайн хинйолу т1аьхье ю», «Дуьло, бераш, делий вай. йовзийтар. Нийса а, шера а еша 1амор.
56.	Ж. Махмаев «Къоман хазна»	1	
57.	Дей, буьйсий.	1	
58.	Дайна де.	1	
59.	Бераш вайн хинйолу т1аьхье ю.	1	

60.	Ж. Махмаев. Дуьло, бераш, делий вай.	1	
61.	Тест № 2	1	
62.	1.- Хь. Хатуев. «Зингат»	1	Берашнаохчийн яздархо 1абдул- ХьамидХатуеввовзийтар. Цуьнан байт: «Зингат» йовзийтар. Нийса а, шера а еша 1амор.
63.	1.Демеев «Малонче»	1	Берашна яздархочуьн 1. Демеевн «Зингат» ц1е йолу байт йовзийтар.Нийсаа, шерааеша 1амор.
64.	С. Эдилов «Г1ан»	1	Берашна яздархочуьн С. Эдиловн «Г1ан» ц1е йолу байт йовзийтар. Нийса а, шера а еша 1амор.
65.	Беркат.	1	Берашна «Беркат» ц1е йолу дийцар довзийтар.Нийса а, шера а еша 1амор.
66.	1амийнарг т1еч1аг1дар	1	
	Дерриге	66	

Дешаран урокийн темин хьесап

(1 класс)

Уро кан №	Урокан тема. Чулацам	Сахьт	Терахь		Примечани
			План	Факт	
I чийрик (16 с.)					
1.	Гамийнарг карладаккхар	1			
2.	Гамийнарг карладаккхар	1			
3.	Мукъаза зевне аз (1), элп II .	1			
4.	Мукъаза зевне аз (1), элп II .	1			
5.	Тест №1	1			
6.	Элп «Ь»	1			
7.	Элп «Ь»	1			
8.	Мукъаза къора аз (Хь), элп Хьхь	1			
9.	Мукъаза къора аз (Хь), элп Хьхь	1			
10.	Мукъаза къора аз (Кх), элп Кхкх	1			
11.	Мукъаза къора аз (Кх), элп Кхкх	1			
12.	Мукъаза къора аз (Кь), элп Кькъ	1			
13.	Мукъаза къора аз (Кь), элп Кькъ	1			
14.	Мукъаза зевне аз (Г), элп Гг	1			
15.	Мукъаза зевне аз (Г), элп Гг	1			

I I- чийрик 16 сахът				
16.	Мукъаза зевне аз (Г1), элп Г1г1	1		
17.	Мукъаза зевне аз (Г1), элп Г1г1	1		
18.	Мукъа аз (Аь), элп Аь аь	1		
19.	Мукъа аз (Аь), элп Аь аь	1		
20.	Мукъа аз (Оь), элп Оь оь	1		
21.	Мукъа аз (Оь), элп Оь оь	1		
22.	Мукъа аз (Уь), элп Уь уь	1		
23.	Мукъа аз (Уь), элп Уь уь	1		
24.	Мукъаза къора аз (Ч), элп Чч	1		
25.	Мукъаза къора аз (Ч), элп Чч	1		
26.	Мукъаза къора аз (Ч1), элп Ч1ч1	1		
27.	Мукъаза къора аз (Ч1), элп Ч1ч1	1		
28.	Мукъаза къора аз (Т1), элп Т1т1	1		
29.	Мукъаза къора аз (Т1), элп Т1т1	1		
30.	Мукъаза зевне аз (Ж), элп Жж	1		
31.	Мукъаза зевне аз (Ж), элп Жж	1		
32.	Мукъаза къора аз (Х1), элп Х1х1	1		
I I I- чийрик 18 сахът				
33.	Мукъаза къора аз (Х1), элп Х1х1	1		
34.	Мукъаза къора аз (К1), элп К1к1	1		
35.	Мукъаза къора аз (К1), элп К1к1	1		

36.	Мукъа элп Юю , азнаш (Й), (У)	1			
37.	Мукъа элп Юбюб , азнаш (Й), (Уь)	1			
38.	Мукъа элп Яя , азнаш (Й), (А)	1			
39.	Мукъа элп Ябяь , азнаш (Й), (Аь)	1			
40.	Мукъаза къора аз (Ц1), элп Ц1ц1	1			
41.	Мукъаза къора аз (П1), элп П1п1	1			
42.	Мукъаза къора аз (П1), элп П1п1	1			
43.	Мукъаза къора аз (Ф), элп Фф	1			
44.	Мукъаза къора аз (Ф), элп Фф	1			
45.	Мукъа элп Ёё , азнаш (Й), (О)	1			
46.	Мукъаза къора аз (Щ), элп Щщ	1			
47.	Мукъа къора аз (ы), элп ы	1			
48.	Дикачу адаман г1уллакхаш	1			
49.	Деза дешнаш	1			
50.	Дийца, муьлхачу басахь хуьлу х1уманаш	1			
I V- чийрик-16 сахьт					
51.	Вайн Даймохк	1			
52.	Соблжа – Г1ала	1			
53.	Вайн яздархой	1			
54.	Л. Толстой « Доттаг1алла».	1			
55.	Ж. Махмаев « Къоман хазна»	1			
56.	Ж. Махмаев « Къоман хазна»	1			

57.	Дей, буйсий.	1			
58.	Дайна де.	1			
59.	Бераш вайн хинйолу т1аьхье ю.	1			
60.	Ж. Махмаев. Дуьло, бераш, делий вай.	1			
61.	Тест №2	1			
62.	1.- Хь. Хатуев. «Зингат»	1			
63.	1.Демеев «Малонче»	1			
64.	С. Эдилов «Г1ан»	1			
65.	Беркат.	1			
66.	1амийнарг т1еч1аг1дар	1			
67.	1амийнарг т1еч1аг1дар	1			
	Дерриге	67			

УМК: «Школа России»

Класс	Автор
1 класс	Э.Х.Солтаханов,И.Э.Солтаханов. Дешаран книжка. «Грозненский рабочий»,

